

Kasutatud kirjandus

Jürisson, M. (2006). Sügelevad kublad. Allergia ABC. Tervis Pluss, Ajakirjade Kirjastus, Tallinn

Laaniste, M. (Toim). (2002). Allergoloogia. AS Medicina, Tallinn.

Urtikaaria ehk nõgestõbi

Urtikaaria ehk nõgestõbi avaldub nahal punetavate või kahvatute turseliste kupladena, mida ümbritseb punetav ala. Iga selline kubel püsib nahal mõni tund kuni ööpäev, seejärel kaob, samal ajal tekib mujale aga uusi kuplasid. Nende arv kõigub ühest mitme sajani.

Kublad võivad olla väga erineva suurusega - mõnest millimeetrist mitmekümne sentimeetrini ning võivad omavahel kokku valguda ja väljapoole laienedes moodustada ringjaid või ussjaid kujundeid. Lööve on muutuv ja tavaliselt sügelev. Eriti tugevalt sügelevad värsked kublad.

Urtikaariaga võib kaasneda :

- nahaaluskoeturse
- limaskestade turse

Turse võib väljenduda ka hingamisraskusena ning kõhuvalu või seedehäiretena.

Urtikaaria võib olla äge, sel juhul tekib lööve ootamatult ja väga kiiresti ning kestab mõnest päevast kuue nädalani. Üle kuue nädala püsivat nõgestõbe peetakse krooniliseks. Urtikaariat jaotakse sõltuvalt lööbe põhjustajast immunoloogiliseks ja mitteimmunoloogiliseks urtikaariaks.

IMMUNOLOOGILISED URTIKAARIAD

- allergiline urtikaaria - lastel on allergilise urtikaaria tähtsamad vallandajad toiduained. Sagedasemad neist on piim, kanamuna, kala, pähklid, maitseained, tomat, maasikad ja šokolaad. Allergeenideks võivad olla ka ravimid (nt penitsilliini grupi antibiootikumid), lateks, kiletiivaliste putukate mürgid, õietolmud, viirused, bakterid, parasiidid jm.
- füüsikalised urtikaariad tekivad füüsikalistest põhjustest, nagu mehhaaniline trauma, temperatuuri muutus, kiirgus või vesi.
 - Külmaurtikaaria korral tekivad kublad naha soojenemisel pärast külma käes olemist, näiteks pärast basseinis ujumist või kümblust, samuti tuulise ilmaga.
 - Päikesurtikaaria avaldub päikesepaistel 5-10 minuti jooksul sügeleva kipitava lööbena. Lööve kaob paari tunni jooksul

varjus viibides.

- Koliinergilise urtikaaria kutsub esile naha temperatuuri tõus näiteks sooja duši all, füüsilise koormuse ajal või emotsionaalse pingel olukorras. Seda esineb eelkõige noortel.
- Kontakturtikaaria tekib sagedamini kosmeetikavahendite, aga ka kummikinnaste, nikli, säilitus- ja värvainetega kokku puutudes.

MITTEIMMUNOLOOGILISE urtikaaria korral võivad löövet põhjustada näiteks

- põletikuvastased mittesteroidsed ravimid (nt aspiriin) ja röntgenkontrastained;
 - ühendid, mis võivad sisalduda mõnes toiduaines või vabaneda organismis teatud toiduainete, näiteks banaani, ananassi, maasika, tsitruseliste, tomati, salaami, avokaado ja šokolaadi söömisel või kakao, õlle ja veini joomisel.
- Urtikaaria võivad esile kutsuda ka lisaained: sünteetilist päritolu toiduvärvid, maitsetugevdajad, suhkruasendajad ning veinides, kuivatatud puuviljades sisalduvad sulfitid, samuti bensoe- ja sorbiinhape.

RAVI

Urtikaaria ravis on peamine kindlaks tehtud põhjustavate või sümptomeid ägestavate tegurite vältimine. Ravimitest kasutatakse antihistamiinseid preparaate, millega väheneb sügelus ja kublad kaovad või väheneb nende hulk.

Koostaja: lastekliiniku õde Aleksandra Moškina